

8.1 Palackozott gázokra vonatkozó általános szabályok

Főleg palackozott gázokra vonatkoznak a következő általános szabályok, amelyeket balesetek, és üzemzavarok elkerülése végett be kell tartani a gázokkal végzett munka során:

- A különböző gáztermékek felhasználása előtt tanulmányozzuk át a termék biztonsági adatlapját! A fokozottan tűz- és robbanásveszélyes („**A**”) valamint a tűz- és robbanásveszélyes („**B**”), 300 kg tömegmennyiséget meghaladó gáztermékek tárolását, vagy 100 kg tömegmennyiséget meghaladó mennyiségű ipari és szolgáltatás körébe tartozó feldolgozását, technológiai felhasználását végzőknek **tűzvédelmi szakvizsgával** kell rendelkezniük.
- Ipari gázpalackok szállítása, tárolása és kezelése során be kell tartani az Országos Tűzvédelmi Szabályzat (**OTSZ**) 4. rész, X. fejezetének előírásait, például:
- Olyan palackot, amelyeken égési nyomok, éles bemetszésű sérülések vagy horpadások láthatóak, nem szabad használni.
- A tele és üres palackokat lezárt szeleppel és szelepvédővel kell tárolni, valamint szállítani.
- Csak olyan felszerelést szabad használni, amely alkalmas az adott gáz kezelésére, az előre meghatározott nyomáson és hőmérsékleten.
- A palackot a káros mechanikai és kémiai hatásoktól védeni kell, hőmérséklete ne emelkedjen 50 °C fölé.
- A palackokat nem szabad zsíros vagy olajos kézzel, vagy ezekkel szennyezett ruhában kezelni, illetve ilyen anyaggal tisztítani.
- Éghető gázok palackjainak veszélyességi övezetében ne legyenek gyújtóforrások.
- A gázpalackokat éghető anyaggal együtt tárolni nem szabad.
- Cseppfolyósított, éghető és mérgező gázokkal töltött palackokat álló helyzetben kell készenlétkben tartani és tárolni.
- A gázpalackok kezelő helyiségeiben, tárolókban, jogszabályban előírt érvényességű tűzoltó készülékeket kell készenlétkben tartani.
- Zárt térben kiömlő égő gáz lángját csak akkor kell oltani, ha

az feltétlenül szükséges. Minden más tüzet el kell oltani. A palackot a tűzből el kell távolítani. Ha ez nem lehetséges, akkor a palackot folyamatosan hűteni kell.

- Gázpalack kezelésekor megfelelő védőruházat használata kötelező, mérgező gázok esetén légzésvédő készülék készenlétkben tartása kötelező.
- Gázpalacktárolók kialakításánál figyelembe kell venni a gázok sűrűségét. Levegőnél könnyebb gáz kiáramlása esetén zárt helyiségben a gáz a magasabban fekvő részekben, a levegőnél nehezebb gáz kiáramlása esetén a gáz a padlószinten, a mélyebben fekvő részekben gyülemlik össze.
- Gázpalackokat nem szabad tárolni lépcsőkön, lépcsőházakban, folyosókban, szűk udvarokban, átjárókban, garázsokban.
- Szállítás, tárolás és kezelés során a palackok rögzítését biztosítani kell (paletta, lánc vagy heveder segítségével). Palettás szállításkor a palettát a gépkocsi platójához kell rögzíteni. A palackokat eldőlés, szétcsúszás ellen a palettán belül is hevederrel kell rögzíteni.
- A gáz elvétele a gázpalackból csak megfelelő nyomáscsökkentővel történhet (kivéve a merülőcsöves, nyomás alatt cseppfolyósított gázokat tartalmazó palackokat, amelyekhez nem szabad nyomáscsökkentőt használni). A nyomáscsökkentő csatlakoztatásakor ügyelni kell a tömítések sértetlenségére.
- A gázpalackokat tilos másik gázpalackból újratölteni és védeni kell a gáz visszaáramlásától.
- A gázpalackon található jelzéseket (beütések, címkék) nem szabad megromgálni, megváltoztatni vagy eltávolítani.
- Hibás, megromgálódott palackokat nem szabad használni. Ilyen esetben a palackot egyértelműen meg kell jelölni, és a gázszolgáltató céggel haladéktalanul egyeztetni kell a további lépéseket.

Palettában, valamint falhoz hevederrel és láncsal helyesen rögzített palackok

A gázpalackok biztonsági és azonosítási szempontból fontos jelöléseivel és egyéb ismertetőjeleivel (például csatlakozási formáival és méreteivel) összefoglalóan a 3.2.1 alfejezet (Palackos gáztárolás és ellátás) foglalkozik, az egyes gázokra vonatkozóan pedig azok termékadatlapján és biztonsági adatlapján találunk részleteket.

Az éghető, vagy ezen kívül még önrobbanásra is hajlamos, valamint az égést tápláló gázok (hidrogén, acetilén, oxigén) kezelésekor azok egyedi tulajdonságaira is fokozott figyelmet kell fordítani. Az erre vonatkozó biztonságtechnikai ismereteket, amelyekből a legfontosabbak a 6. és 7. fejezetben, az illető gáz, illetve gázkeverék termékadatlapján és a Messer Hungarogáz Kft. honlapjáról (www.messer.hu) letölthető biztonsági adatlapon is megtalálhatók, a következőkben foglaljuk össze.